

Найважливішою тенденцією сучасного світового фармацевтичного ринку є зміна географічної структури попиту. На початку 2000-х рр. Зростання споживання ЛЗ було обумовлено позитивною динамікою попиту на ринках розвинених країн, проте зараз – країн, що розвиваються. Їх значення в майбутньому буде зростати, як і їх розміри.

Індія і Китай знаходяться на першому і другому місцях серед країн, що прагнуть в найближчі 10 років подолати перевагу Заходу на світовому ринку ЛЗ, на третьому – Бразилія. До групи стрімко зростаючих ринків відносять також Туреччину, Мексику, Росію, Південну Корею. Даний фармсекторі налічує понад 3 млрд. Населення або 45% населення планети.

Список використаних джерел:

1. Аналіз ринкової влади на ринках фармацевтичної продукції [електронний ресурс] / Конкуренція і право – Електронні дані – 2014. URL: <http://cljournal.ru/ann2/80/> (дата звернення 19.04.2016).
2. Блокбастерная зависимость / Интернет-журнал «Lobur» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lobur.ru/index.php/2013-03-15-16-15-59/1875-blokbasternaja-zavisimost>.
3. Балашов А.І. Нові тенденції в розвитку світової фармацевтичної галузі до кінця першого десятиліття XXI століття // Известия РГПУ им. А.И. Герцена. – 2010. – № 124. – С. 106-115.

Задорожна О.Г.

кандидат економічних наук, доцент;

Топчій Г.О.

студент,

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ФАКТОР АНТИКРИЗОВИХ СТРАТЕГІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ключова роль конкуренції для функціонування ринкової економіки була встановлена ще в XVII ст. Адамом Смітом в його знаменитому принципі «невидимої руки», відповідно до якого конкуренція є найважливішим механізмом забезпечення ефективності, пропорційності і динаміки ринкової економіки.

Сучасна конкуренція як невід’ємний атрибут світового ринку, як форма вираження процесів характеризується небаченим раніше динамізмом і масштабністю, гостротою. Масштабність конкуренції обумовлена повсюдним зростанням числа учасників зовнішньоторговельних операцій, що втягуються в міжнародний обмін під впливом міжнародного поділу праці, міжнародної спеціалізації і кооперації в різних областях. Індустріалізація господарського

життя розширює масову базу конкуренції. Поряд з монополіями-гігантами в ринкову боротьбу вступають середні, дрібні, дуже дрібні фірми. До суперництва країн з традиційно розвиненим експортом приєднуються нові (в основному з числа «нових індустріальних країн»), що починають рішучі спроби зміни ситуації на світовому ринку в свою користь.

На етапі виявлення слабких і сильних сторін діяльності конкурентів дається результат аналізу всіх активів виробництва, збуту і стратегії конкурентів, і формулюються висновки про способи протидії їм. Слабкі та сильні сторони в діяльності фірм оцінюються за такими основними розділами, як управління, технічні нововведення, виробництво, фінанси, збут, споживачі.

Щоб успішно працювати, фірма повинна мати конкретне уявлення про своїх конкурентів, знати певні закономірності конкурентної боротьби, а також правила поведінки в конкурентній боротьбі.

Незважаючи на те, що кожен ринок має свої унікальні особливості, все ж є щось спільне в тому, як здійснюється конкуренція на різних ринках. Цього цілком достатньо, щоб сказати, що суть конкуренції може бути виражена єдиною аналітичною концепцією, використовуваною для виявлення природи, оцінки та інтенсивності конкуренції.

Теорія міжнародної конкуренції по праву ототожнюється з ім'ям Портера, але, як зазначає сам автор, в її розбудові взяли участь понад 50 провідних вчених-економістів з 10 країн, які проаналізували проблеми конкуренції на рівні понад сто різних галузей і підгалузей економіки. Таким чином, сучасні можливості дозволили створити дійсно успішний науковий продукт, який дуже складно (на даному етапі) піддавати серйозній науковій критики. Напевно, цим і пояснюється досить широке поширення ідей Портера і посилання на них в численних наукових публікаціях і підручниках.

Вихід як з сучасної системної кризи буття людини, так і з кризи самої економічної науки перебуває в сфері ціннісної раціональності. У цьому плані можна стверджувати, що міжнародна конкуренція «сходить» в шосту свою стадію – ціннісної конкурентоспроможності, яка знімає в собі чотири стадії: факторів виробництва, інвестицій, інновацій, багатства (по М. Портеру) і п'яту стадію – інтелекту і знань. На сучасній шостій стадії визначальною рушійною силою національного господарського розвитку стають цінності.

Система ціннісних орієнтацій визначає змістовну сторону спрямованості особистості і складає основу її відносин до навколишнього світу, до інших людей, до себе самої, основу світогляду і ядро мотивації життєвої активності, основу життєвої концепції і «філософії життя».

Цінності детермінують характер поведінки і способу мислення людей. Вони окреслюють коло інтересів людини, під якими розуміється спонукання, чинне або в силу своєї усвідомленої необхідності, або в силу емоційної привабливості. Інтерес висловлює прагнення людини ознайомитися з предметом (ідеєю, людиною), пізнати його. У цінностях все люди в ідеальній формі висловлюють свої цілі і устремління.

Існує думка, що загальнолюдські цінності обґрунтовуються виходячи з етології, наприклад, як цінності, збереження яких сприяє збереженню людського виду.

За іншою точкою зору, домінуючі моральні цінності виділися в результаті процесу цивілізаційної конкуренції. Цивілізація, який досяг успіху в такій конкуренції, стверджувала свої цінності як «загальнолюдських».

Прогрес більш розвиненого суспільства йде за рахунок деградації освоєваних, які потрапляють в залежність від світового керуючого центру, безповоротно втрачають не тільки інтелектуальні ресурси розвитку, але і здатність їх виробляти. Відбувається «шаблонізації» способів життя, коли розвиток слабких країн відбувається за наданими передовими країнами шаблонами, за допомогою використання інформаційних технологій в якості керуючого і змінює свідомість початку. Але на сучасному етапі розвитку є шанс для таких країн піти від такої залежності і знайти свій шлях, якщо вони не будуть забувати своє коріння, традиції, цінності.

У глобальному світі, як свідчать результати численних досліджень останнього десятиліття, розвиваються і процвітають ті країни, які на перше місце успіху поставили історично накопичені цінності, традиції і духовність. Саме через звернення до культурно-ціннісним, духовно-моральним засадам тільки і можна практично реалізувати імператив виживання людства, не допустити скочування його в небуття, чому сприяє гламур як нинішня форма потреб. В єдності трипостасевої природи людини як біо-соціо-духовної істоти і структури її діяльності сьогодні актуалізується духовна іпостась, з якої власне і пов'язана людяність. Ми повинні віддавати належне людського виміру, якому притаманні не тільки знання, інформація, а й національну свідомість, духовність, культурні цінності, трудовий менталітет і творчі мотиви, які будуть визначальними у створенні нового здорового органічного суспільства.

Karban K.A.

*Master's Degree in International Relations,
Public Communications and Regional Studies,
Specialization «International relations»,
National University «Ostroh Academy»*

THE CANADIAN MARKET: FREE TRADE AND ITS POSSIBILITIES FOR UKRAINIAN EXPORTERS

Thanks to the 1.3 million Canadians who claim about their Ukrainian origin, we have deep personal and cultural ties, which pass through several generations. Last year, we celebrated the 125th anniversary of the beginning of immigration